

Quan el traç es fa veu i la veu es fa paisatge: crònica íntima de les XI Jornades de Patrimoni Literari Ebrenc

Hi ha setmanes que semblen teixides amb un mateix fil, com si cada activitat, cada conferència i cada gest trobés el seu lloc en un mosaic més ampli. Així han estat les XI Jornades de Patrimoni Literari Ebrenc: un espai on el traç i la paraula no només han conviscut amb harmonia, sinó que s'han buscat amb vertader neuguit, s'han descobert —més aviat redescobert— i s'han reconegut en alguns moments com si fossin un de tot sol.

Enguany, gairebé sense adonar-nos-en, hem anat construint una història col·lectiva. Una història feta d'artistes que conversen amb escriptors, d'imatges que reclamen paraules i de versos que necessiten colors per respirar. Des del primer dia, la sensació era clara: allò que s'estava iniciant seria intens, profund i compartit. A l'ambient es respirava la sensació que ens disposàvem a viure tots plegats una experiència extraordinària.

Les jornades van arrencar amb la potència creativa d'Anna Moner, que va obrir el programa amb una conferència tan precisa com fascinant. L'acompanyava un club de lectura dedicat a *La por de la bèstia*, conduït pel fi-

lòleg Joan Romani, que va confirmar les ganes del públic d'escoltar, pensar i participar. A partir d'aquell moment, cada sessió es va convertir en una peça imprescindible del relat que entre tots anàvem bastint.

Un dels trets distintius d'aquesta edició ha estat la presència d'escriptors que han sabut mirar la pintura des de la literatura, traçant ponts insospitats i generosos. Rafel Haro va aprofundir en la força tel·lúrica de Ferran Arasa; Mercè Falcó va mostrar la intensitat i el temperament de Francesc Gimeno; Emigdi Subirats va rellegir la llum del riu a través del diàleg entre Gimeno i Josep Pla; Ernest Redó va reivindicar la vigència i urgència de Frederic Mauri; Miquel Reverté va escriure amb veu pròpia el paisatge interior de Miquel Paton, i Laia Viñas va acostar-nos a la sensibilitat artística de Leonardo Escoda. Gràcies a tots ells, els pintors van adquirir una nova dimensió: no només els vam observar, sinó que també els vam escoltar. L'art tendeix a la bellesa i si la bellesa parla ens cal escoltar, posar atenció, acollint en l'interior allò de color que diu, que sent, que parla.

Una de les tardes més especials, gai-

rebé màgica, va ser la de la Ruta Fotogràfica al Museu de Tortosa. Coordinada per Rafael Ricote, la proposta va transformar el museu en un laberint de llums i silencis. El moment en què els participants s'aturaven davant una vitrina o un quadre com si fos la primera vegada, i el clic de les càmeres revelava com la fotografia modifica allò que creiem veure. Quan el rapsode Ventura Galiana va recitar a les sales, la paraula es va enganxar a la pedra, l'eco del poema va insuflar nova vida als objectes i vam comprendre que aquell diàleg entre imatge i literatura era, en essència, el cor mateix de les jornades.

Enguany, però, el Museu de Tortosa va viure un instant que ja forma part de la seva memòria emocional: la lectura completa en veu alta del llibre *Antoni Casanova* de Gerard Vergés, a càrrec de Quim Melchor. Una activitat tan original com colpidora. Mai abans el museu havia acollit una proposta similar, amb la veu ressonant entre les peces del pintor i convertint l'espai expositiu en un escenari íntim i irrepetible. Molts assistents van coincidir que era un d'aquells moments que només passen una vegada.

I encara, com una celebració del sopar literari al Restaurant El Parc va ser una peça exquisida d'aquesta setmana tan plena. Amb una cuina d'avantguarda i producte de proximitat, el menú es va convertir en una prolongació natural de l'esperit de les jornades. El recital de Manel Ollé i Cinta Sabaté i altres rapsodes, els vins del projecte Inspira Vi Cultura i la complicitat entre públic i artistes van fer del sopar una festa per a tots els sentits. Una vetllada que molts continuen evocant, perquè hi va haver un equilibri poc habitual: elegància, calidesa i cultura compartida.

La cloenda de les jornades el dissabte va reunir tres ingredients magnífics: vins, art i literatura. L'acte va comptar amb la conferència sobre poesia i pintura a càrrec d'Albert Roig, autor destacat de la poesia catalana contemporània; la presentació del projecte Inspira Vi i Cultura, al capdavant Josep Ollé; i la il·lustració en directe del poema de Zoraida Burgos per part d'Ignasi Blanch, artista conegut internacionalment per les seves obres.

Roig hi va reivindicar un museu que mostri el paisatge, la poesia i la

Irene Prades

directora de la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa

llengua catalana. L'acte final va omplir la sala, i la regidora de Cultura, Mar Lleixà, va avançar que la temàtica de l'any vinent estarà dedicada a l'obra de Manuel Pérez Bonfill.

La pintura i la literatura es relacionen a través de la inspiració mútua, de l'evocació de sensacions i de la complementarietat dels seus llenguatges: la pintura inspira els escriptors, i la literatura es nodreix de referències pictòriques per enriquir-se. Totes dues arts comparteixen el procés creatiu, la mimesi i la voluntat d'emocionar l'espectador o el lector.

Unes jornades que, un any més, han situat la literatura de les Terres de l'Ebre al centre de tot.

Gràcies a totes i a tots.